

KANTAR PUBLIC

De impact van (v)echtscheidingen

Rapport

Stefan Elbers, Marène Kraamer
244411447
November, 2022

01

CONTEXT

Ondanks een dalende trend gingen er in Nederland in 2021 ruim 25.000 echtparen uit elkaar. Hiervan had meer dan de helft van de koppels één of meer kinderen (CBS, 2022). Een echtscheiding is doorgaans een zeer ingrijpende ervaring voor alle betrokkenen. De impact van scheidingen op het welzijn van mensen is vooral groot in het geval van complexe scheidingen – ofwel vechtscheidingen. Hierbij wordt het proces van scheiden gekenmerkt door aanhoudende ernstige conflicten tussen de betrokkenen. Aandacht voor het belang en de gezondheid van de kinderen raakt dan vaak op de achtergrond (NVO et al., 2022).

02

ONDERZOEKSDOEL

De SGP heeft het terugdringen van (v)echtscheidingen hoog op de agenda staan. De partij heeft de afgelopen jaren diverse voorstellen gedaan om het aantal scheidingen te verminderen en om professionele ondersteuning van het scheidingsproces vanuit overheidswege beter te faciliteren. Het doel van dit onderzoek is om de huidige houding van de Nederlanders in kaart te brengen over het tegengaan van (v)echtscheidingen en welke rol de overheid hierin zou moeten hebben.

03

CENTRALE VRAAG

De vraag die in dit onderzoek centraal staat is:

Wat is de huidige kijk van de Nederlandse bevolking op het tegengaan van (v)echtscheidingen en de mogelijke rol van de overheid hierin?

Centrale vraag en deelvragen

In samenspraak tussen de onderzoekers en de opdrachtgever is de hoofdvraag uitgewerkt tot de volgende set aan vraagpunten. Deze zijn vervolgens uitgewerkt tot een vragenlijst.

Wat is de huidige kijk van de Nederlandse bevolking op het tegengaan van (v)chtscheidingen en de mogelijke rol van de overheid hierin?

Hoe kijkt men aan tegen initiatieven om (de gevolgen van) (v)chtscheidingen te verminderen?

- Welke hulpbronnen bij (het voorkomen van) een echtscheiding (bijv. mediation, overlegscheiding, steunpersoon) zijn bekend onder het algemene publiek?
- Welke hulpbronnen zou men wel/niet overwegen in het geval van relatieconflicten en waarom (niet)?
- Wat is de invloed van de betrokkenheid van kinderen bij bovenstaande overwegingen?

Welke rol ziet men weggelegd voor de overheid bij initiatieven om (de gevolgen van) (v)chtscheidingen te verminderen?

- In hoeverre vindt men dat de overheid een taak heeft in het ondersteunen van initiatieven om (de gevolgen van) echtscheidingen te verminderen?
- Hoe kijkt men aan tegen concrete initiatieven om het tegengaan van (de gevolgen van) echtscheidingen vanuit de overheid te ondersteunen (bijv. relatietherapie in het basispakket)?

Welke achtergrondkenmerken zijn relevant bij het beantwoorden van deze vragen?

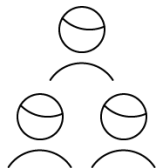
- In welke mate verschillen de antwoorden voor politieke voorkeur (bijv. links versus rechts georiënteerd)?
- In welke mate verschillen de meningen voor mensen die ooit betrokken zijn geweest bij een scheiding, of wel/geen kinderen hebben?

Onderzoeksverantwoording

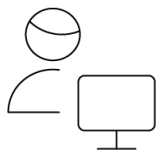
Doelgroep

Nederlanders van 18 jaar of ouder, representatief op geslacht, leeftijd (18+), regio en opleidingsniveau.

Steekproefbron

De steekproefbron is getrokken uit ons consumentenpanel NIPObase.

Respons

Bruto zijn n= 2.650 respondenten uitgenodigd. Uiteindelijk hebben n= 1.014 respondenten deelgenomen (respons 42%). De netto steekproef van deelnemers is vergeleken met de samenstelling van de Nederlandse bevolking op de kenmerken geslacht, leeftijd, regio en opleidingsniveau. Voor afwijkingen is gecorrigeerd door middel van herweging.

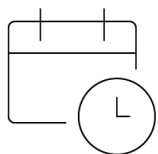
Online methode

Voor dit onderzoek is gebruikt gemaakt van een online vragenlijst (CAWI: computer assisted web interviewing). Respondenten ontvingen een e-mail met daarin informatie over het onderzoek en een link naar de online vragenlijst.

Vragenlijst

De vragenlijst is opgesteld door Kantar in samenspraak met de SGP. De invulduur bedroeg ca. 8 minuten.

Veldwerkperiode

Het veldwerk heeft gelopen van 24 oktober t/m 31 oktober 2022.

1 Samenvatting

Samenvatting

Er wordt nog weinig gebruik gemaakt van betaalde ondersteuning bij relatieproblemen.

Eén op de vijf Nederlanders met relatieproblemen heeft gebruikgemaakt van een vorm van betaalde ondersteuning (zoals een psycholoog of relatietherapeut) om relatieproblemen op te lossen. Belangrijke redenen om geen gebruik te maken van betaalde ondersteuning zijn de overtuiging dat zij geen ondersteuning nodig hebben (28%), het idee dat dit niet gaat helpen (25%) en de veronderstelling dat het te duur is (18%).

Ruim een derde van de Nederlanders zou geen gebruik maken van ondersteuning bij toekomstige relatieproblemen.

Van de Nederlanders die geen zouden maken van ondersteuning bij toekomstige relatieproblemen denkt 45% geen ondersteuning nodig te hebben. Ruim een derde (35%) van de Nederlanders geeft aan te denken dat ondersteuning niet helpt.

Nederlanders zijn verdeeld over de rol van de overheid bij het oplossen van relatieproblemen en het verminderen van (v)chtscheidingen.

8% van de Nederlanders vindt dat de overheid moet ondersteunen in het oplossen van relatieproblemen wanneer hierbij geen kinderen zijn betrokken. Dit percentage loopt op zodra er kinderen bij betrokken zijn en wanneer de problematiek verergert. Voor vchtscheidingen ziet 17% van de Nederlanders een taak weggelegd voor de overheid. Wanneer er wel kinderen betrokken zijn, stijgt dit percentage naar 43%.

Ervaringsdeskundigen zien minder vaak een rol weggelegd voor de overheid bij relatieproblemen.

Gescheiden Nederlanders vinden minder vaak dat de overheid een taak heeft in het oplossen van relatieproblemen waar kinderen bij betrokken zijn dan Nederlanders die niet gescheiden zijn (12% tegenover 22%). Nederlanders die al een een relatie hebben gehad vinden minder vaak dat het de taak van de overheid is om te ondersteunen in het oplossen van relatieproblemen dan Nederlanders die nog niet eerder een relatie hebben gehad.

Voorgestelde initiatieven worden door de meerderheid als (zeer) helpend bestempeld.

Bij het voorleggen van concrete initiatieven om relatieproblemen of (v)chtscheidingen tegen te gaan beschouwt een meerderheid van de Nederlanders dit als (zeer) helpend. Zo wordt het aanbieden van een gratis mediator bij (ernstige) relatieconflicten door driekwart van de Nederlanders als (zeer) helpend bestempeld. Het verplichten van een steunpersoon voor kinderen bij (v)chtscheidingen wordt door 69% van de Nederlanders als (zeer) helpend beschouwd en het wijzen op de mogelijkheid tot psychische hulp door 67%.

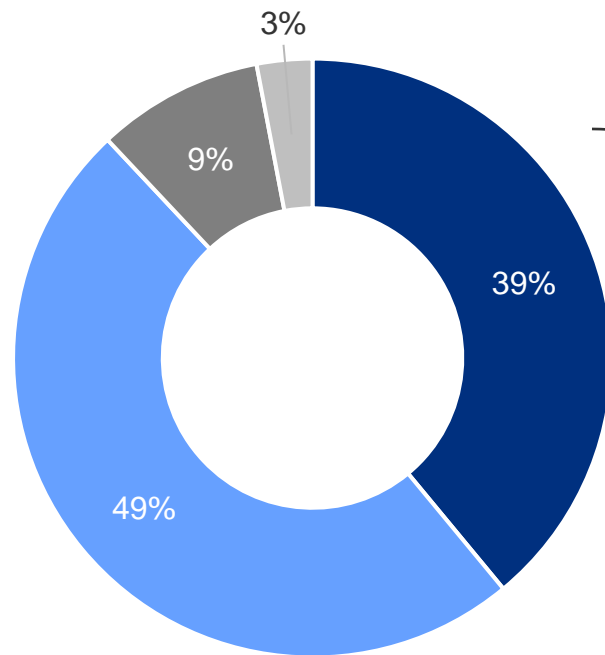
3

Achtergrondkenmerken

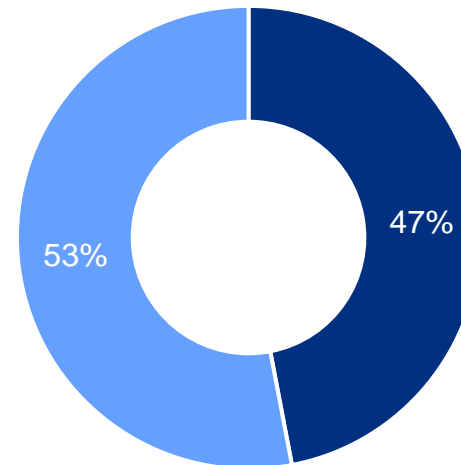
Bijna vier op de tien Nederlanders geven aan wel eens relatieproblemen* te hebben gehad

Relatieproblemen

■ Ja ■ Nee ■ Ik heb nog nooit een relatie gehad ■ Wil ik niet zeggen

Kinderen betrokken

■ Ja ■ Nee

Bijna de helft (47%) van de Nederlanders die relatieproblemen heeft gehad, geeft aan dat hier kinderen bij betrokken waren.

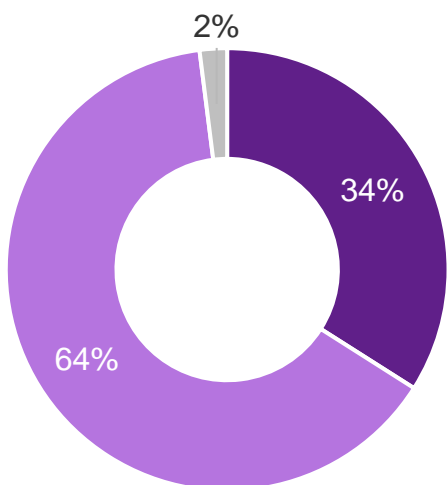
Vraag: Heeft u wel eens relatieproblemen gehad in uw huidige relatie of in vorige relaties? (n=1.014) | Had u toen samen kinderen? (n=394)

*Relatieproblemen worden in dit onderzoek gedefinieerd als problemen die zo ernstig zijn dat de partner(s) zich de vraag stelt/stellen of de relatie wel of niet moet worden voortgezet.

Eén op de drie Nederlanders is wel eens uit elkaar gegaan na een langdurige liefdesrelatie

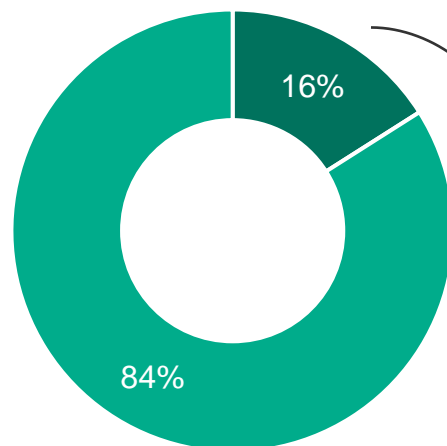
Bijna één op de zes Nederlanders is ooit gescheiden. 70% van hen geeft aan dat er kinderen betrokken waren bij de scheiding. Bijna een kwart (24%) van de Nederlanders geeft aan gescheiden ouders te hebben.

Uit elkaar na langdurige liefdesrelatie

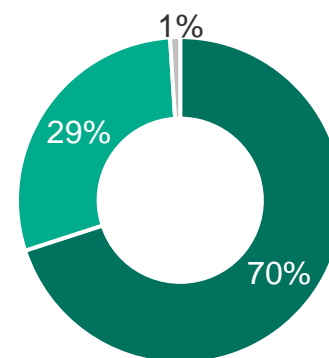
■ Ja ■ Nee ■ Wil niet zeggen

Gescheiden

■ Ja ■ Nee

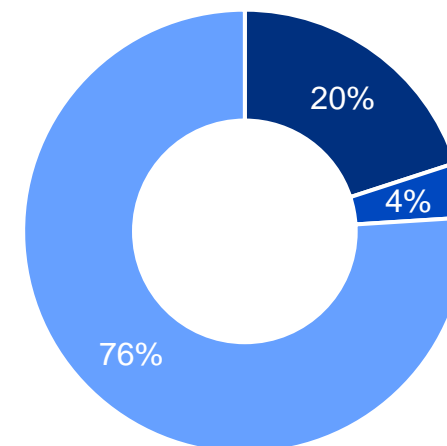
Kinderen betrokken bij scheiding

■ Ja ■ Nee ■ Wil niet zeggen

Doorvraag

Ouders gescheiden

■ Ja, minderjarig ■ Ja, meerderjarig ■ Nee

Vraag: Bent u zelf als volwassene wel eens uit elkaar gegaan na een langdurige liefdesrelatie (van minstens een jaar)? (n=1.014) | Bent u zelf ooit gescheiden? (n=1.014) | Waren daar kinderen bij betrokken? (n=159) | Komt u uit een gezin waarvan de ouders zijn gescheiden? (n=1.014)

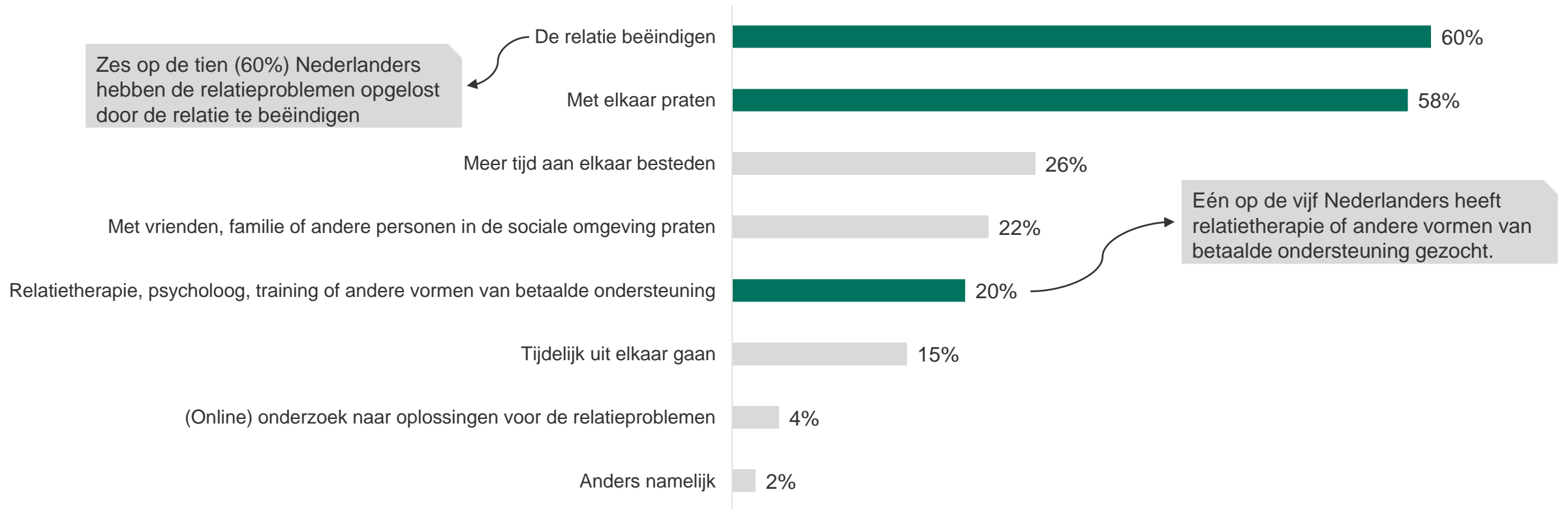
4

Ondersteuning

Bijna zes op de tien Nederlanders die relatieproblemen hebben gehad, hebben de relatieproblemen opgelost door met elkaar te praten

Oplossing relatieproblemen

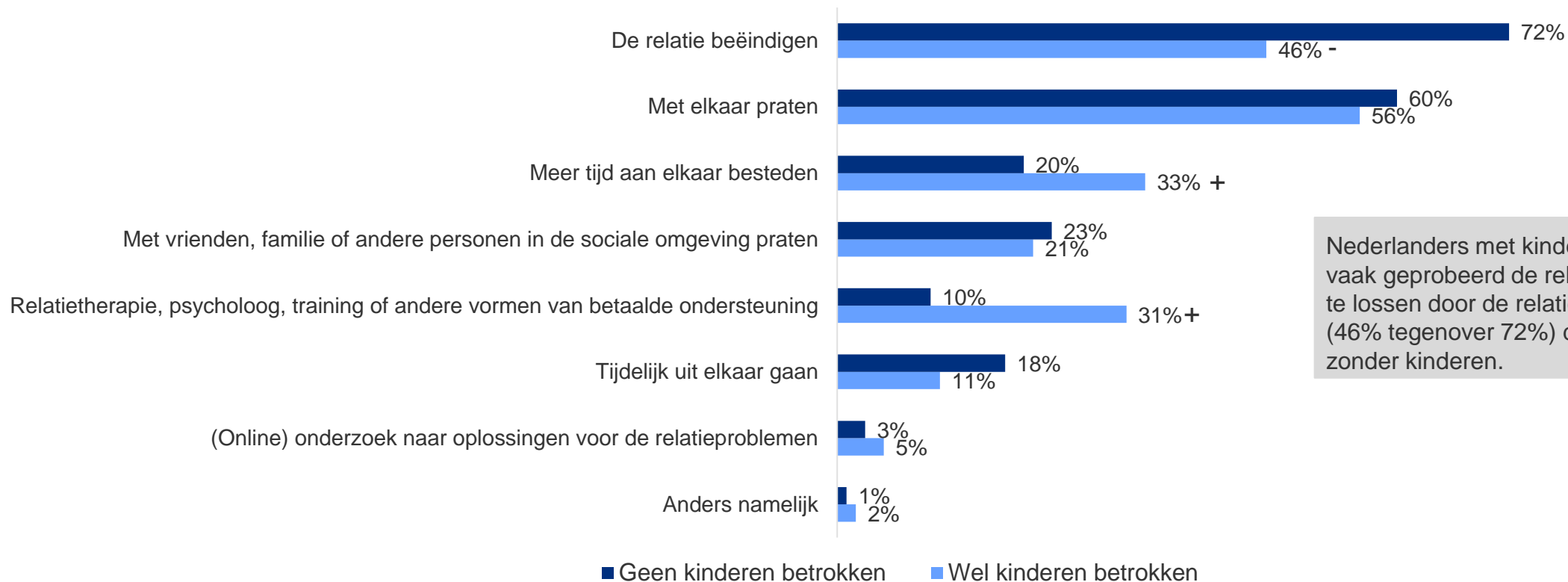

Vraag: Wat heeft u toen gedaan om de relatieproblemen op te lossen? – Meerdere antwoorden mogelijk (n=394)

Nederlanders met kinderen hebben vaker hun relatieproblemen proberen op te lossen door betaalde ondersteuning dan Nederlanders zonder kinderen

Oplossing relatieproblemen

Uitgesplitst naar wel of geen betrokkenheid van kinderen bij relatieproblemen

Nederlanders met kinderen hebben minder vaak geprobeerd de relatieproblemen op te lossen door de relatie te beëindigen (46% tegenover 72%) dan Nederlanders zonder kinderen.

Vraag: Wat heeft u toen gedaan om de relatieproblemen op te lossen? – Meerdere antwoorden mogelijk (n=394) | Waarvan: geen kinderen (n=209) en wel kinderen (n=185)

+ / - duidt op een statistisch significant verschil

Bijna twee op de tien Nederlanders die geen gebruik hebben gemaakt van betaalde ondersteuning bij relatieproblemen, geven aan dat deze vormen van ondersteuning te duur zijn

Reden geen betaalde ondersteuning

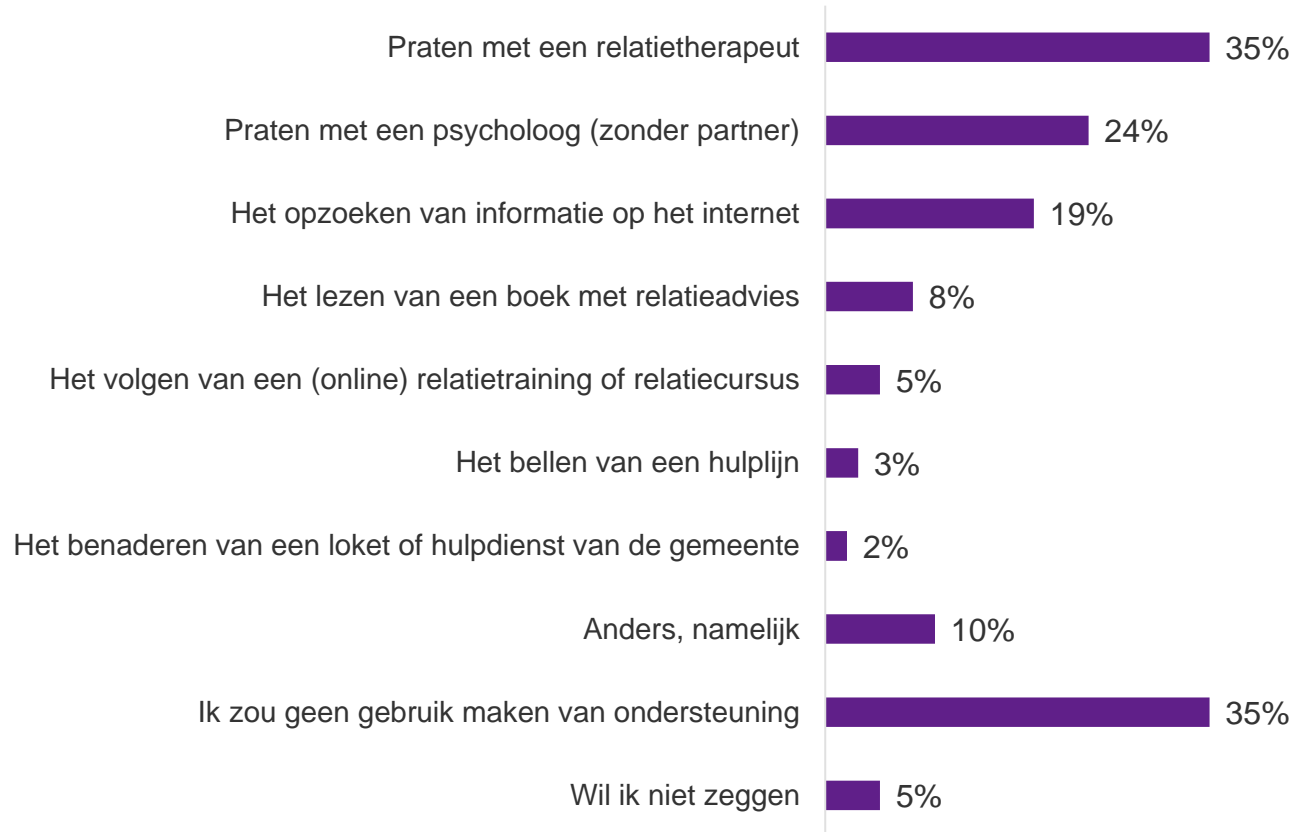
Een kwart van de Nederlanders die aangeeft geen gebruik te hebben gemaakt van betaalde ondersteuning geeft aan te denken dat betaalde ondersteuning niet helpt (25%).

Ruim een kwart van de Nederlanders die geen gebruik gemaakt hebben van betaalde ondersteuning, geeft aan deze ondersteuning niet nodig te hebben (28%).

Vraag: Waarom heeft u geen gebruik gemaakt van relatietherapie, een psycholoog, training of andere vormen van betaalde ondersteuning? – Meerdere antwoorden mogelijk (n=314)

Ruim één op de drie Nederlanders zou in de toekomst bij relatieproblemen overwegen te gaan praten met een relatietherapeut

Ondersteuning bij relatieproblemen in de toekomst

Zes op de tien Nederlanders zouden overwegen ondersteuning te zoeken bij relatieproblemen.

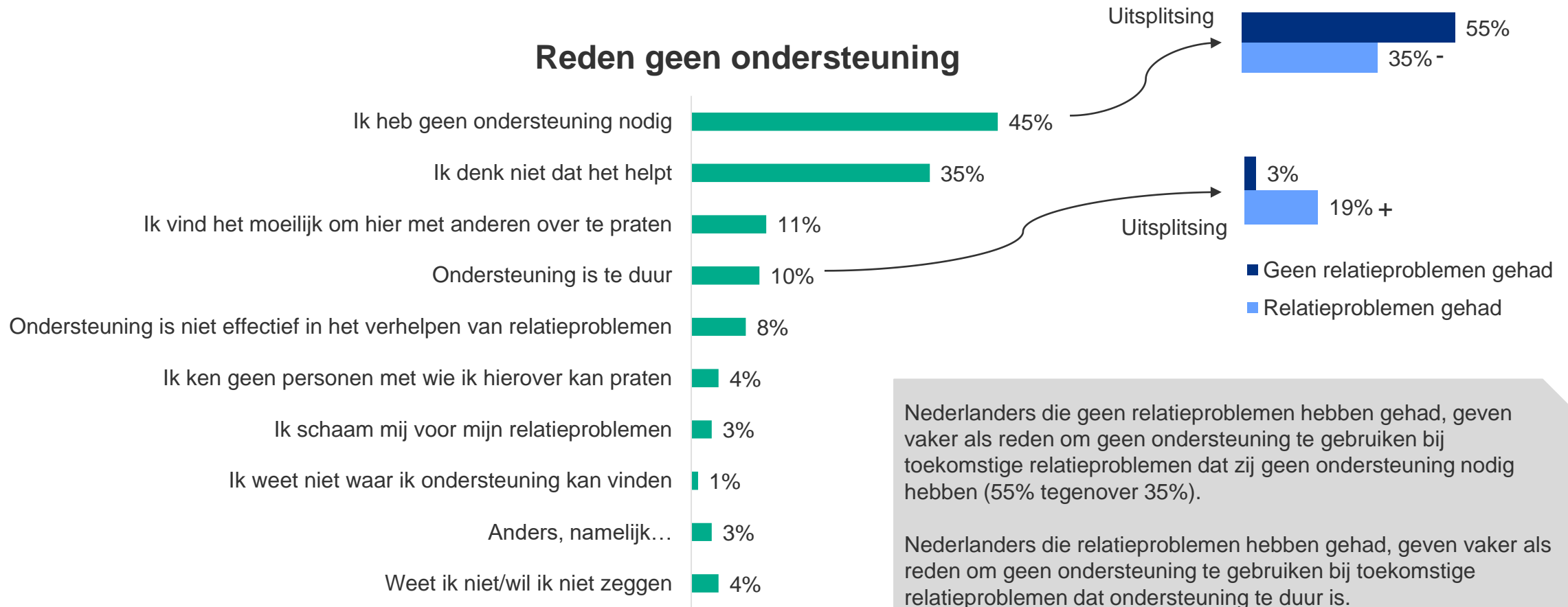
Bijna een kwart (24%) van de Nederlanders zou bij toekomstige relatieproblemen overwegen te gaan praten met een psycholoog.

Ruim één op drie (35%) Nederlanders geeft aan bij toekomstige relatieproblemen geen gebruik te maken van ondersteuning.

Vraag: Stel dat u in de toekomst relatieproblemen zou krijgen, van welke vorm(en) van ondersteuning zou u overwegen gebruik te maken? – Meerdere antwoorden mogelijk (n=1.014)

Ruim één op de drie Nederlanders die geen gebruik zouden maken van ondersteuning is van mening dat ondersteuning niet helpt

Reden geen ondersteuning

Nederlanders die geen relatieproblemen hebben gehad, geven vaker als reden om geen ondersteuning te gebruiken bij toekomstige relatieproblemen dat zij geen ondersteuning nodig hebben (55% tegenover 35%).

Nederlanders die relatieproblemen hebben gehad, geven vaker als reden om geen ondersteuning te gebruiken bij toekomstige relatieproblemen dat ondersteuning te duur is.

Vraag: Waarom zou u geen gebruik maken van ondersteuning? (n=353)

+ / - duidt op een statistisch significant verschil

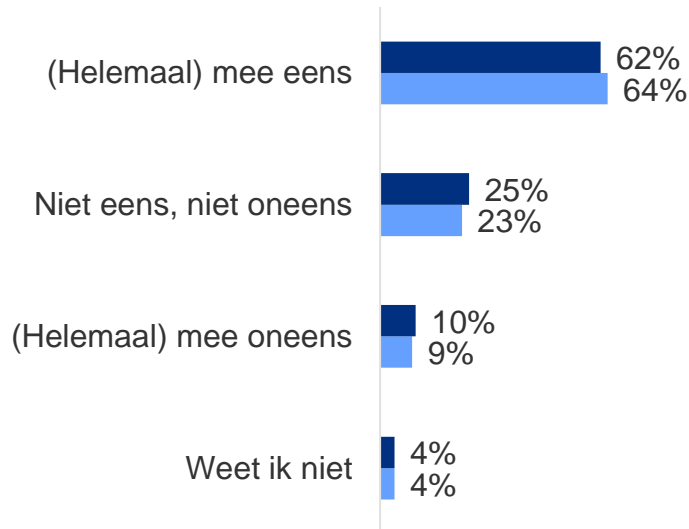
5
Overheid

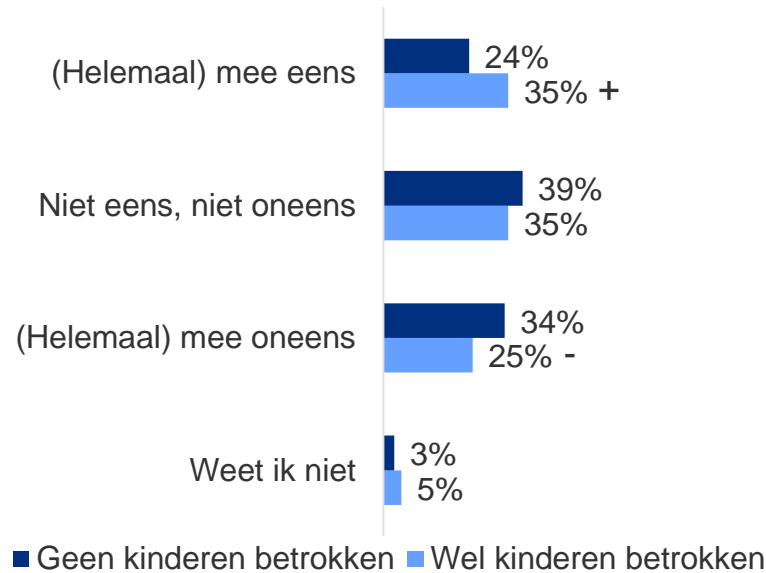
Eén op de vijf Nederlanders ziet een taak voor de overheid weggelegd in het ondersteunen van partners met relatieproblemen en kinderen

Bijna één op de twaalf Nederlanders ziet een taak voor de overheid in het ondersteunen van partners met relatieproblemen zonder kinderen. Ook zien meer Nederlanders een taak voor de sociale kring is om te ondersteunen bij relatieproblemen wanneer er wel kinderen bij betrokken zijn dan wanneer die niet betrokken zijn.

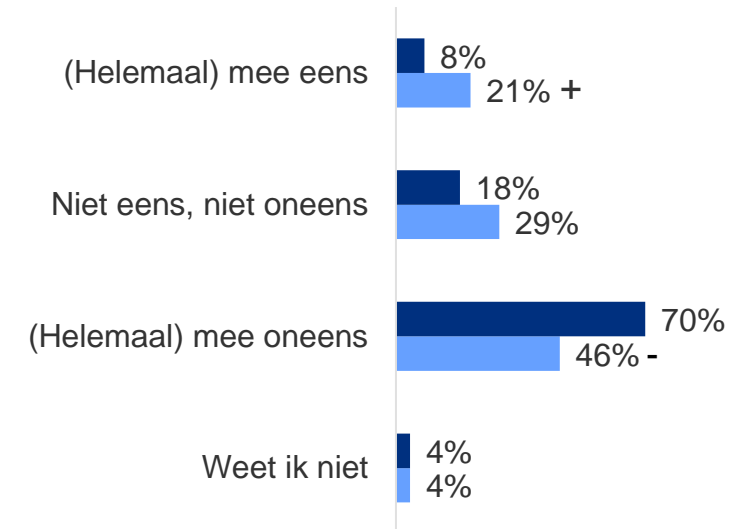
Het is de taak van partners om hun eigen relatieproblemen op te lossen

Het is de taak van de sociale kring om te ondersteunen bij het oplossen van relatieproblemen

Het is de taak van de overheid om te ondersteunen bij het oplossen van relatieproblemen

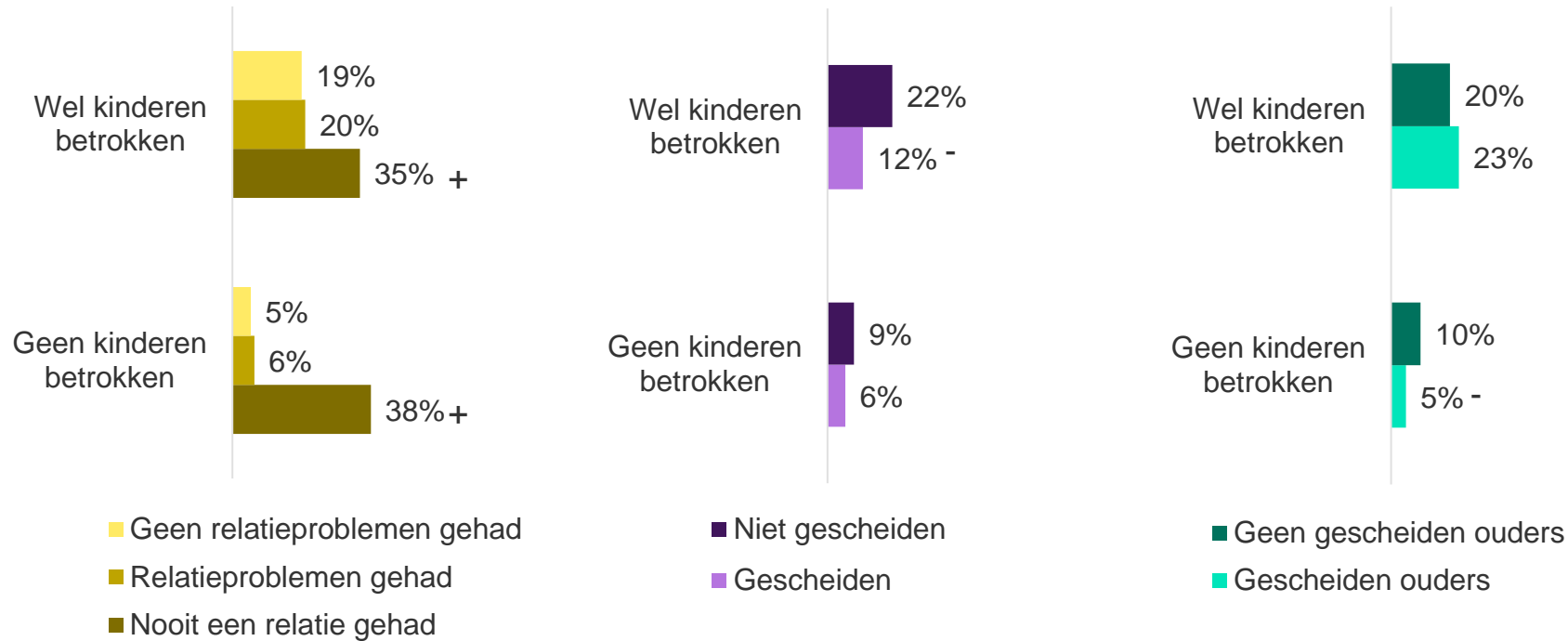
Vraag: In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen. (n=1.014) - Stellingen zijn apart voorgelegd voor de situatie waarin wel kinderen betrokken zijn en de situatie waarin geen kinderen betrokken zijn.

+ / - duidt opeen een statistisch significant verschil

Gescheiden Nederlanders vinden minder vaak dat het een taak van de overheid is om te ondersteunen bij het oplossen van relatieproblemen waar kinderen bij betrokken zijn dan niet-gescheiden Nederlanders

Het is de taak van de overheid om te ondersteunen bij het oplossen van relatieproblemen

% (Helemaal) mee eens

Nederlanders die nooit een relatie hebben gehad, zijn vaker van mening dat het een taak van de overheid is om te ondersteunen bij relatieproblemen dan Nederlanders die wel een relatie hebben (gehad).

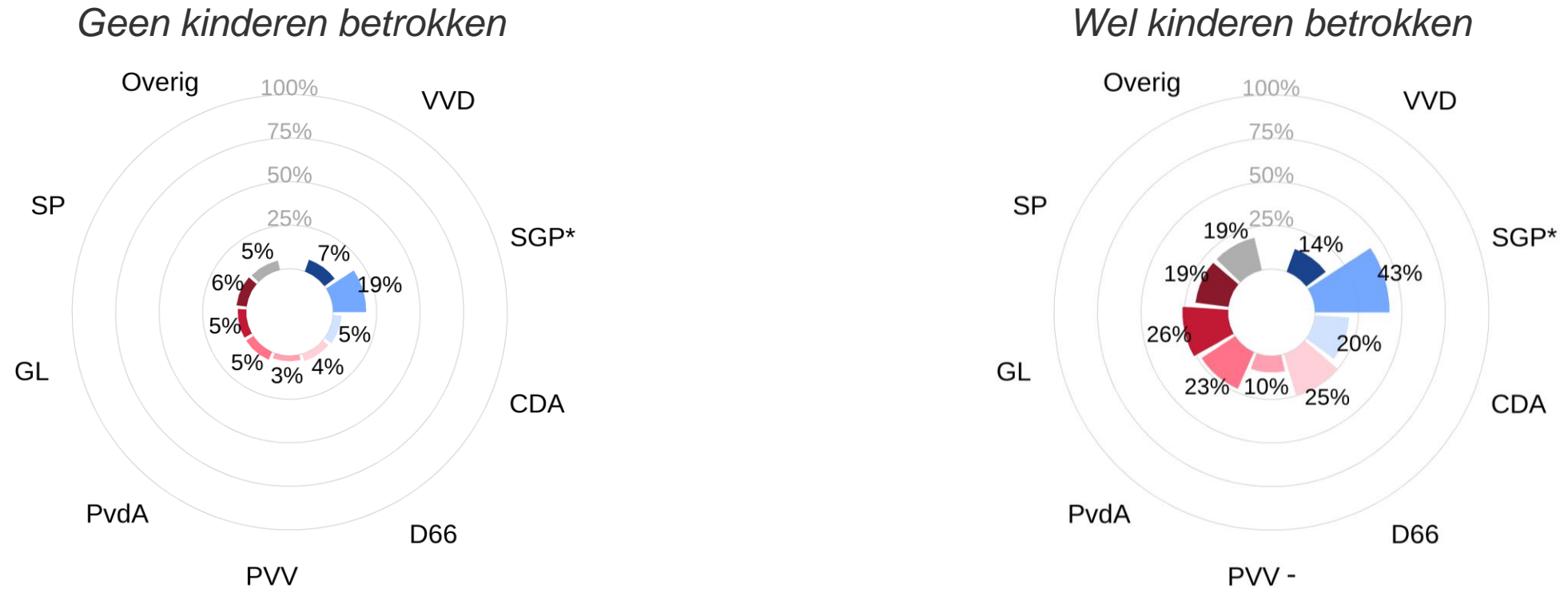
Nederlanders met gescheiden ouders vinden minder vaak dat de overheid een taak heeft in het ondersteunen bij het oplossen van relatieproblemen waar geen kinderen bij betrokken zijn.

Vraag: In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen. (n=1.014)

Overzicht van Nederlanders die een taak voor de overheid zien weggelegd bij het oplossen van relatieproblemen, naar politieke voorkeur

Gezien de beperkte steekproefgrootte is dit overzicht indicatief. Alleen PVV-stemmers zijn het minder vaak (helemaal) eens bij de variant waar kinderen bij betrokken zijn.

Het is de taak van de overheid om te ondersteunen bij het oplossen van relatieproblemen % (Helemaal) mee eens

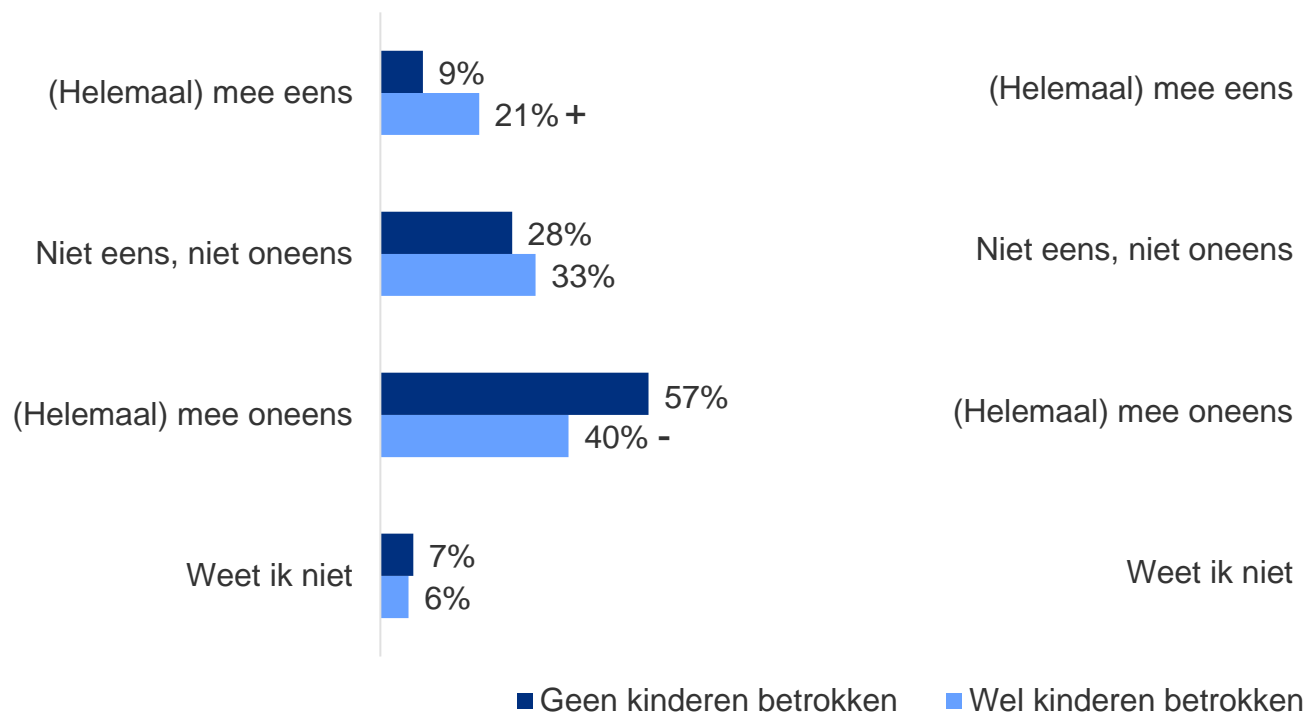
Vraag: In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen. (n=1.014)

*Onvoldoende aantal SGP stemmers (n=34) om een betrouwbare indicatie te geven.

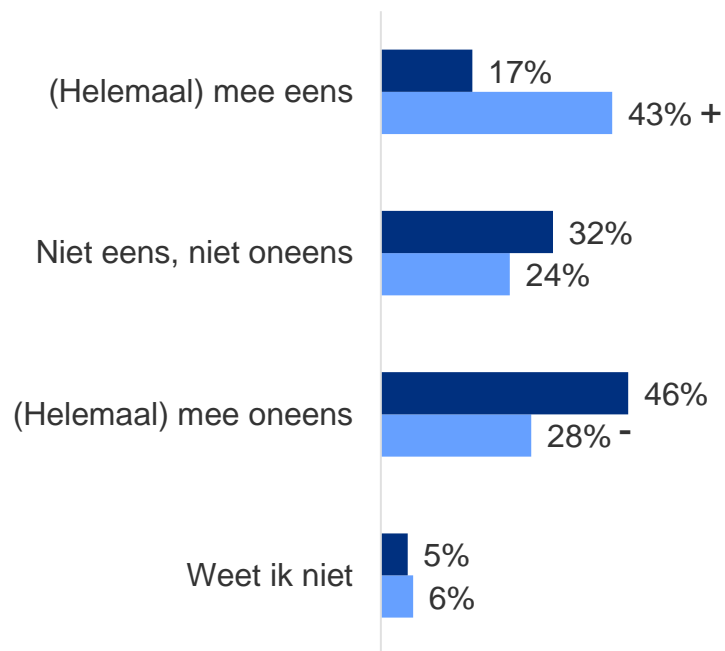
+ / - duidt op een statistisch significant verschil ten opzichte van het gemiddelde

Ruim vier op de tien Nederlanders vinden het een taak van de overheid om het aantal vechtscheidingen waar kinderen bij betrokken zijn te verminderen

Het is een taak van de overheid om het aantal echtscheidingen te verminderen

Het is een taak van de overheid om het aantal vechtscheidingen te verminderen

Ruim één op de vijf Nederlanders vindt het een taak van de overheid om het aantal echtscheidingen waar kinderen bij betrokken zijn te verminderen. Wanneer er geen kinderen betrokken zijn, ziet 9% een taak van de overheid om het aantal echtscheidingen te verminderen.

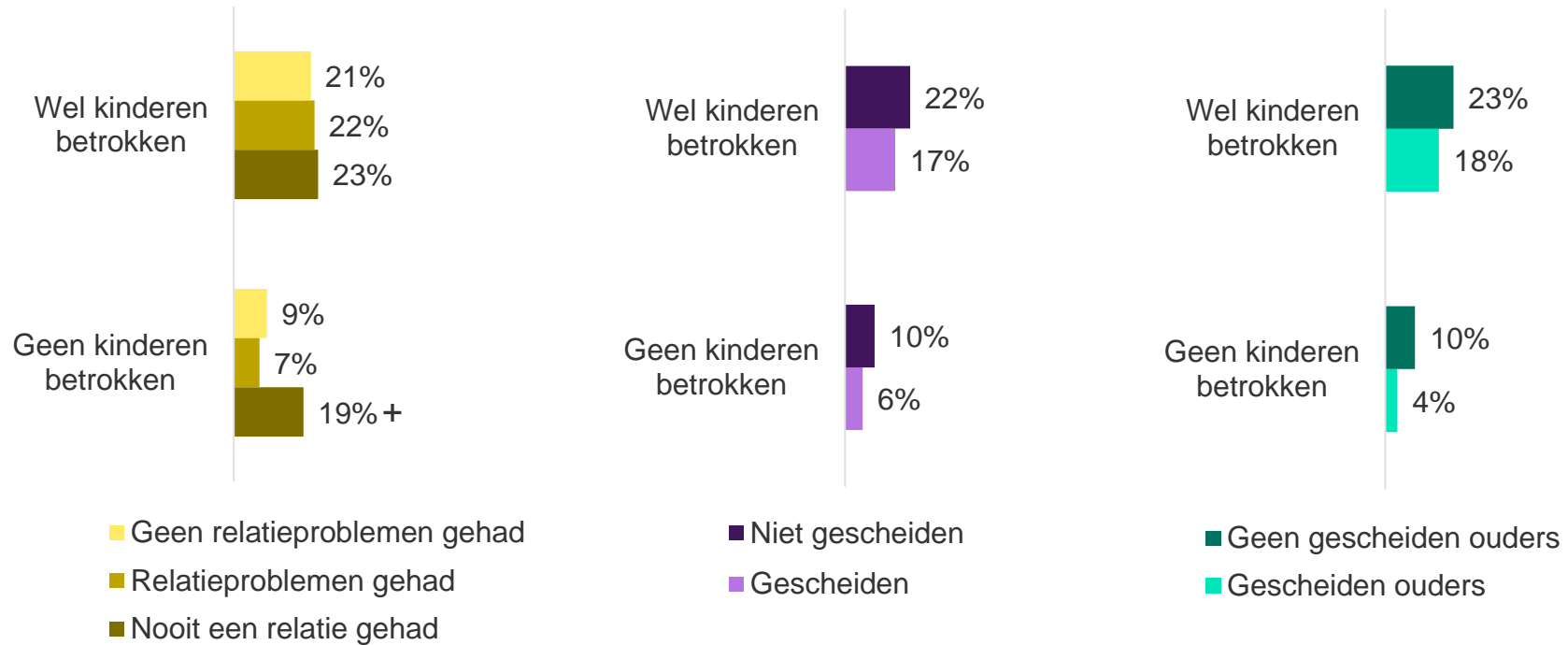
Vraag: In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen. (n=1.014)

+ / - duidt op een statistisch significant verschil

Persoonlijke ervaringen met relatieproblemen en scheiding hebben weinig invloed op de taakopvatting van de overheid bij echtscheidingen.

Het is de taak van de overheid om te proberen het aantal echtscheidingen te verminderen

% (Helemaal) mee eens

Nederlanders die nooit een relatie hebben gehad, zijn vaker van mening dat het een taak van de overheid is om het aantal echtscheidingen te verminderen dan Nederlanders die wel een relatie hebben gehad.

Ook met betrekking tot de rol van de overheid bij echtscheidingen zien we weinig verschil tussen Nederlanders die een scheiding hebben meegemaakt.

Vraag: In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen. (n=1.014)

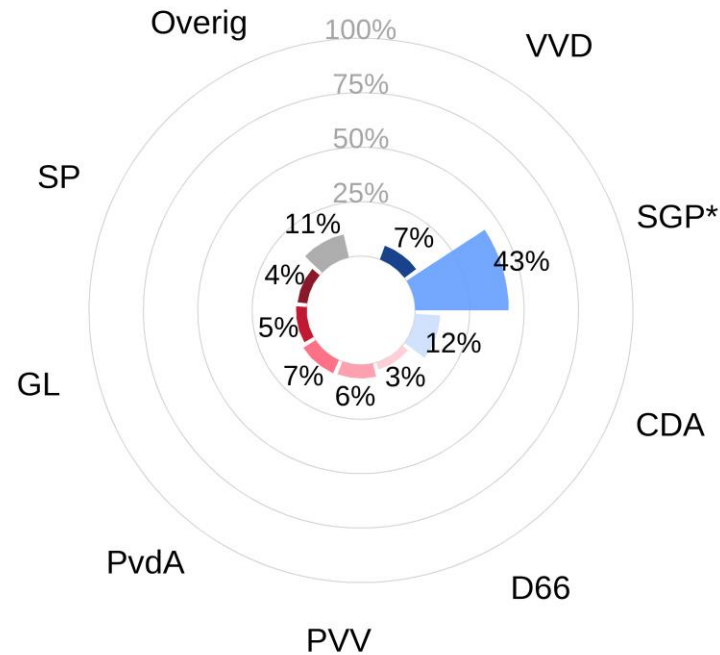
+ / - duidt op een statistisch significant verschil

Overzicht van Nederlanders die een taak voor de overheid zien weggelegd bij het verminderen van echtscheidingen, naar politieke voorkeur

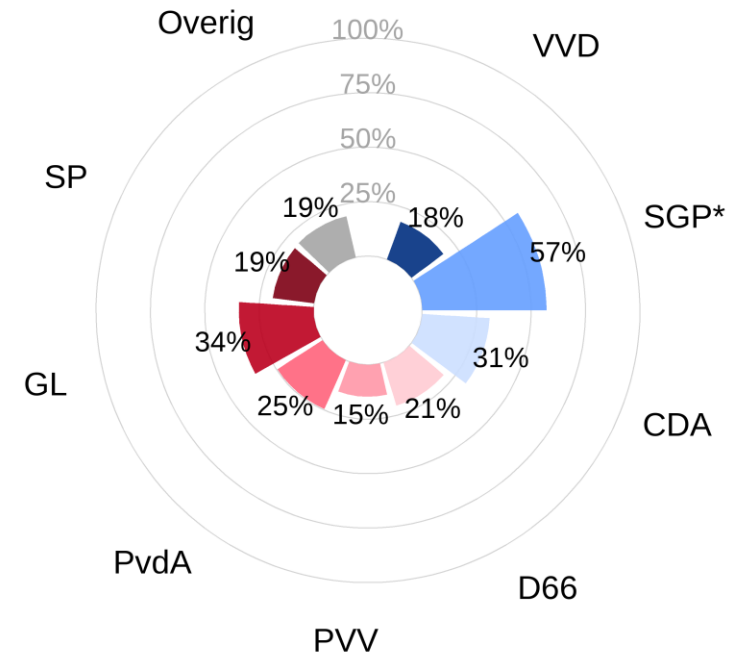
Gezien de beperkte steekproefgrootte is dit overzicht indicatief.

Het is een taak van de overheid om het aantal echtscheidingen te verminderen % (Helemaal) mee eens

Geen kinderen betrokken

Wel kinderen betrokken

Vraag: In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen. (n=1.014)

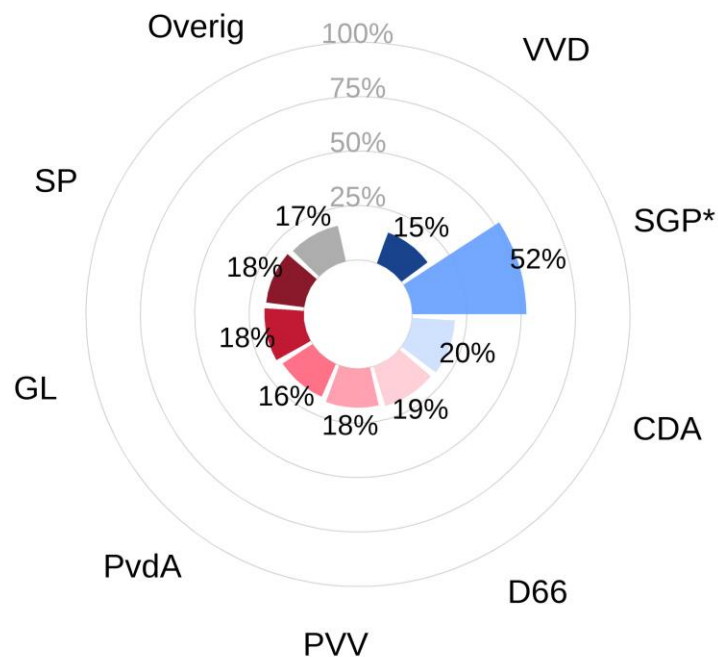
*Onvoldoende aantal SGP stemmers (n=34) om een betrouwbare indicatie te geven.

CDA en GroenLinks stemmers vinden vaker dan gemiddeld dat het een taak van de overheid is om het aantal vechtscheidingen waar kinderen bij betrokken zijn, te verminderen

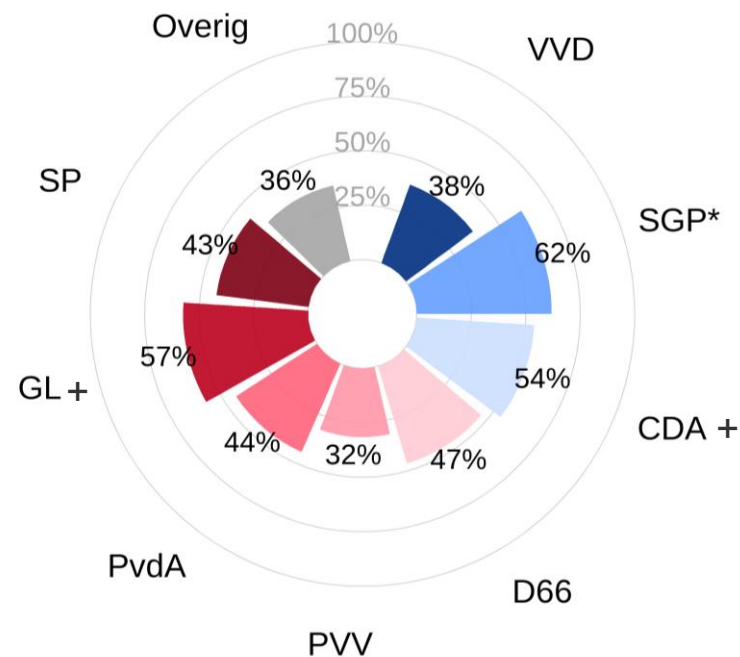
Het is een taak van de overheid om het aantal vechtscheidingen te verminderen

% (Helemaal) mee eens

Geen kinderen betrokken

Wel kinderen betrokken

Vraag: In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen. (n=1.014)

*Onvoldoende aantal SGP stemmers (n=34) om een betrouwbare indicatie te geven.

Mogelijk bestaan er meer verschillen tussen de stemmers van politieke partijen, maar door de beperkte steekproefgrootte per politieke partij kunnen hier geen conclusies over worden getrokken en zijn de resultaten indicatief.

+ / - duidt op een statistisch significant verschil ten opzichte van het gemiddelde

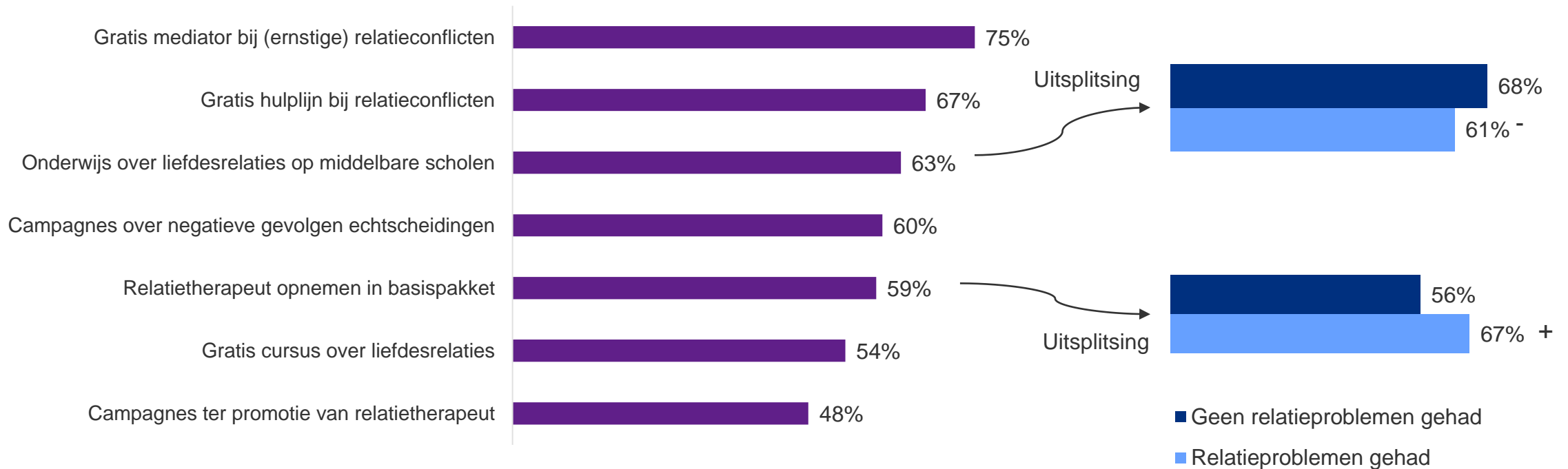
6

Initiatieven

De meeste gerichte initiatieven worden door een meerderheid van de Nederlanders beschouwd als (zeer) helpend in het tegengaan van relatieproblemen

Initiatieven tegen relatieproblemen % (zeer) helpend

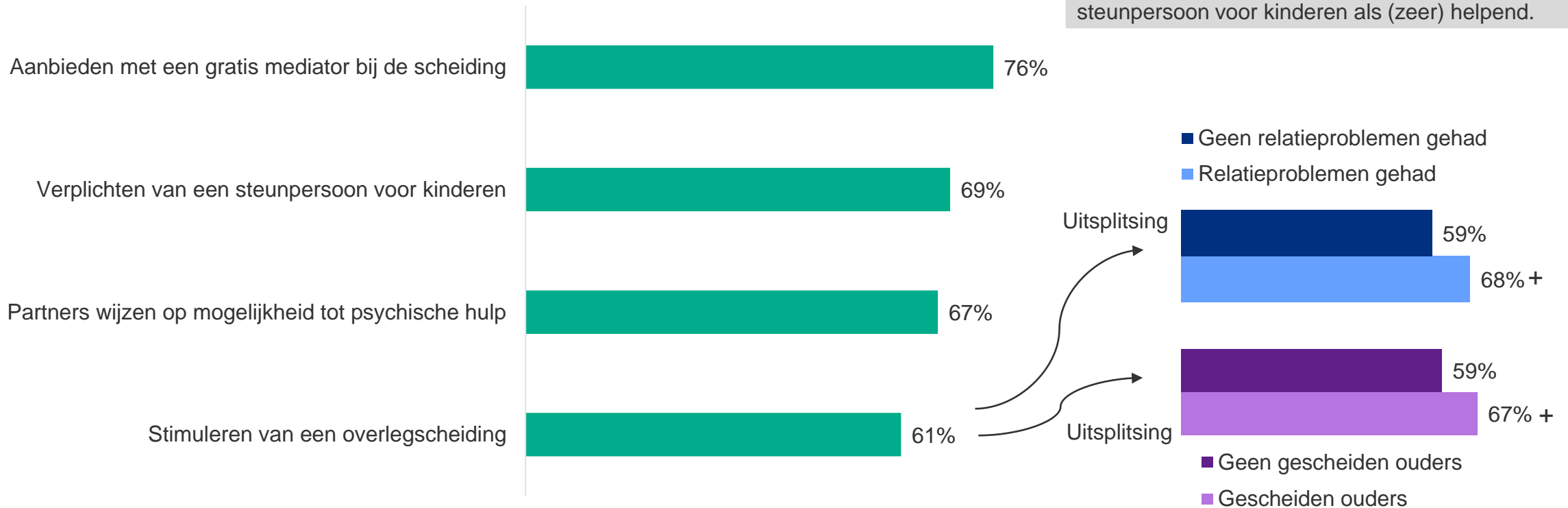
Op het opzetten van campagnes ter promotie van de relatietherapeut na, worden alle initiatieven door meer dan de helft van de Nederlanders bestempeld als (zeer) helpend in het tegengaan van relatieproblemen.

Vraag: In hoeverre zouden volgens u de volgende initiatieven helpend zijn bij het tegengaan van relatieproblemen? (n=1.014)

+ / - duidt op een statistisch significant verschil

Alle voorgestelde initiatieven worden door minstens zes op de tien Nederlanders bestempeld als (zeer) helpend in het tegengaan van de gevolgen van (v)chtscheidingen

Initiatieven tegen gevolgen (v)chtscheidingen % (zeer) helpend

Het aanbieden van een gratis mediator bij een scheiding wordt door ruim driekwart (76%) van de Nederlanders gezien als (zeer) helpend in het tegengaan van de gevolgen van (v)chtscheidingen. Ruim twee derde (69%) van de Nederlanders beschouwt het verplichten van een steunpersoon voor kinderen als (zeer) helpend.

Vraag: In hoeverre zijn volgens u de volgende initiatieven helpend in het tegengaan van de gevolgen van (v)chtscheidingen? (n=1.014)

+ / - duidt op een statistisch significant verschil